

België - Belgique
P.B.
ANTWERPEN X
8/5465

De Rietvink

Jaargang 20 - nr. 4 - oktober - november - december 2013

EEN
PLUSPUNT
VOOR DE
NATUUR

natuurpunt
Land van Reyen

V.u.: Bert Andries,
Boomkensstraat 20,
2531 Vremde

Deze nieuwsbrief
verschijnt driemaandelijks
Afgiftekantoor Antwerpen X
Erkenningsnummer P2A8633

- 3. Voorzet
- 4. **Uitnodiging film De Nieuwe Wildernis**
- 7 Dag van de Natuur 2013
- 8 Behaag ... Natuurlijk 2013
- 9 Bijzondere waarnemingen
- 10 Zwoele temperaturen lokken exotische bezoekers
- 12 Fotowedstrijd
- 13 De Boshoeck duikt op in wetenschappelijke
toppublicatie
- 14 Activiteitenkalender
- 14 Sprookje van 1001 knopen
- 17 Kleurenkatren: Libellen
- 20 Roodpootvalk bezoekt Mortsel
- 21 Glasvleugelpijlstaart
- 22 Muizenvangers
- 23 Extra troeven voor wilde bijen
- 24 Fietsostrade tot Duffel en Mechelen
- 26 Kauwen kijken 7
- 27 Nieuwe Natuurpunt kalender
- 30 Nachtvinders lokken
- 32 Cursus Natuur in Zicht

Filmvertoning

“De Nieuwe Wildernis”

**Uitnodiging
blz.4**

FOTOWEDSTRIJD

Doe mee!

blz.12

Cursussen

blz.23 & 32

Fort IV in Mortsel: **een natuurparel midden in de stad.**

Met het Fort van Mortsel heb ik een beetje een speciale band. In mijn jeugd ging ik er bijna dagelijks wandelen met de hond. Oorspronkelijk was alleen het buitenglacijs toegankelijk. Er stonden toen zelfs nog paarden en koeien op de weiden aan de Neerhoevelaan. Al een hele poos geleden, dus. Later werd er rond de hele fortgracht een wandelpad aangelegd. Zonder het woord natuurwaarde nog maar te kennen, was ik toen al onder de indruk van de rust en schoonheid van het gebied met zijn waterpartij. Misschien is daar ooit wel de basis gelegd voor mijn liefde voor de natuur.

Vele jaren later bracht het lot me weer op het Fort IV. Tijdens mijn legerdienst werd ik aangesteld als korpsarts van het toenmalige 99ste Bataljon Logistiek. Ja, er waren ooit nog echte militairen gelegerd op het Fort. Naast de kapel, die nu nog bestaat, was de 'infirmierie'. In deze ruimte zijn nu de nieuwe toiletten ingericht. Deze plaatskeuze heb ik altijd een beetje oneerbiedig gevonden. De ruime wachtzaal, het dokterskabinet en de lokalen voor de verpleging; alles is jammer genoeg verdwenen.

Sinds de stad in 2000 eigenaar werd van het Fort, werd het helemaal opengesteld voor het publiek. Iedereen kon vanaf dan de natuurpracht en het militair erfgoed van dichtbij bewonderen. Een heel goede zaak voor de Mortselse bevolking die nu ten volle kan genieten van rust en natuur in het centrum van de stad. Er werd een park-beheerplan opgesteld en een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) dat gebaseerd is op de principes van harmonisch parkbeheer, het zoeken naar evenwicht tussen mens en natuur.

In de beleidsnota 2013-2018 lezen we het volgende over de nieuwe plannen van het huidige stadsbestuur: "FORT 4 verder uitbouwen als aantrekkingspool. De goedgekeurde plannen (masterplan, businessplan) blijven de basis voor de verdere stapsgewijze ontwikkeling en ontsluiting van deze site met een enorm potentieel. Rond de historische vesting moet een 'familiefort' groeien dat een toeristische trekpleister wordt. We maken van FORT 4 een aantrekkelijk Park 4 vol leven en openluchtactiviteiten in een historisch kader. We zorgen voor speelweefsel en leggen een verzorgde, aantrekkelijke lig- en picknickweide aan. We doen dit met respect voor de natuurlijke en de erfgoedomgeving. We renoveren een van de bestaande gebouwen

als locatie voor recepties en feesten. We brengen daarin ook basisinfrastructuur onder om horeca-activiteiten beter mogelijk te maken tijdens evenementen en in de zomerperiode. Op termijn verrijken we het fort nog met een gezellige fortterras als extra aantrekkingspool voor wandelaars en bezoekers."

Voor alle duidelijkheid: Natuurpunt is voorstander van het openstellen van natuur voor het publiek en horeca. En openluchtactiviteiten moeten zeker kunnen op het Fort, maar met al deze ambities van het stadsbestuur moeten we opletten dat het evenwicht tussen natuur en cultuur niet in het gedrang komt. Zo is de Antwerpse fortengordel de grootste overwinteringsplaats voor vleermuizen in Vlaanderen. Vleermuizen zijn sterk bedreigde, maar zeer nuttige zoogdieren. Vleermuizenhabitat- en Europese richtlijnen hieromtrent moeten de toetssteen blijven bij het realiseren van de plannen. Verder vraagt Natuurpunt dat de toegankelijkheid van enkele meer kwetsbare biotopen op het Fort beperkt wordt. Natuurbehoud moet een aandachtspunt blijven. Zo kunnen er in samenwerking met de vleermuizenwerkgroep van Natuurpunt maatregelen genomen worden om de populatie vleermuizen nog beter te beschermen en hun overwinteringsplaatsen zelfs nog uit te breiden. Ook het realiseren van een nestwand voor oeverzwaluwen, die nu al dikwijls foerageren boven de fortgracht, dient in overweging genomen te worden. Deze zwaluwsoort heeft het moeilijk in Vlaanderen en kan dus onze hulp gebruiken. Ook het terug uitgraven van de ganse vroegere fortgracht zal zowel historisch, landschappelijk als ecologisch een meerwaarde betekenen.

Natuurpunt Land van Reyen en zijn Mortselse kern zijn bereid over deze en andere constructieve voorstellen naar natuurontwikkeling op het Fort met het stadsbestuur te overleggen. Op Fort IV is voldoende ruimte zodat er naast erfgoed, passieve recreatie, openluchtactiviteiten, speelgelegenheid en Horeca ook plaats is voor kwalitatieve natuur. Meer zelfs, de andere gebruikers zijn ook gebaat bij het behoud van mooie natuur op het Fort. Zeg nu zelf: wat is er mooier dan al deze activiteiten te beoefenen in het rustige kader van inheemse natuurpracht.

De Nieuwe Wildernis: natuur van bij ons zoals je ze nooit eerder zag!

De Nieuwe Wildernis is een adembenemend natuurspektakel, een film voor het hele gezin zoals die nog nooit eerder gemaakt is over de natuur van bij ons. Extraverte konikpaarden, oogverblindende ijsvogels en een jong vossengezin worden een jaar lang gevolgd op hun levenspad.

In een uitgestrekt moeras scheert een majestueuze zeearend over de boomtoppen. Denderend trekt een kudde van duizenden wilde paarden voorbij. Twee volwassen edelherten leveren strijd om in de gunst van een hinde te komen. Dit is pure, woeste natuur, zoals je ze nooit eerder zag. En gewoon gefilmd in de lage landen. Natuurpunt lanceert De Nieuwe Wildernis, gedraaid door productiehuis EMS Films in het 6000 hectare grote gebied Oostvaardersplassen in Nederland.

Circle of life

De hoofdrolspelers van De Nieuwe Wildernis zijn geen acteurs, maar dieren: de extraverte konikpaarden, oogverblindende ijsvogels en een jong vossengezin. Soms aangrijpend maar ook vertederend en op andere momenten humoristisch en ontroerend. Zij worden door de seizoenen heen gevolgd op hun levenspad. De dieren moeten samenleven in één gebied. Duizenden onhandige ganzenkuikens vormen een eenvoudige prooi voor hongerige vossen en roofvogels. Kadavers van overleden grazers zijn een smakelijk maaltje voor aaseters. Maar er wordt ook samengewerkt op het grasland. Spreeuwen en konikpaarden blijken de beste maatjes. De winter nadert, de sfeer wordt grimmiger. De plek die in de zomer een paradijs vormt, wordt nu massaal verlaten. Mist, stilte en leegte nemen de regie over. De winter eist veel levens en de vossen en raven vechten om de kadavers. Leven en dood waren nog nooit zo onafscheidelijk verbonden. Dan, na een periode van honger en kou, is er sprake van een wedergeboorte; een konikveulen komt ter wereld in een koud, leeg landschap en de 'Circle of Life' kan opnieuw beginnen.

Portret van de Serengeti van de lage landen

Duizenden jaren geleden verliep het leven hier overal zo. Nu zijn het riet, water, de ruige grasvlaktes en de wilde dieren van de Oostvaardersplassen niet alleen uniek voor de lage landen, maar voor heel Europa. De kwaliteit van de beelden kan wedijveren met de grote producties van de BBC. Na opnames van twee jaar is het een prachtproductie geworden. Het meeslepende verhaal van de film wordt verteld door de Vlaamse acteur Johan Heldenbergh.

Zorg dat je er bij bent! Natuurpunt Land van Reyen viert haar 20ste verjaardag met een filmvertoning van deze prachtfilm!

Afspraak: vrijdag 22 november om 20 uur in de Mark Liebrecht Schouwburg, Heilig Kruisstraat 2 in Mortsel.

Kaarten: Voorverkoop door overschrijving voor 15 november op rekening nr. van Natuurpunt Land van Reyen: BE94 0001 0025 0914, leden graag lidnummer vermelden)

- 4 euro pp voor leden van Natuurpunt Land van Reyen en hun gezin
- 6 euro voor niet leden - Plaatsen zijn niet genummerd, er worden geen tickets opgestuurd, uw inschrijving door overschrijving volstaat om toegang te krijgen.
- Aan de kassa de avond zelf (indien er nog plaatsen beschikbaar zijn): 8 euro

Iedereen welkom!

Een absolute aanrader, ook voor kinderen. Snel inschrijven is de boodschap!

Info: bert.andries@skynet.be - www.landvanreyen.eu

22/11
Schouwburg
Mortsel

MET DE STEM VAN JOHAN HELDENBERGH
TITELSONG DOOR FLOAT FALL

DE NIEUWE WILDERNIS

GROTE NATUUR IN EEN KLEIN LAND

fotografie RUBEN SMIT geluid HENK MEEUWSEN montage NIELS ROZA
productie EMS FILMS TON OKKERSE uitvoerend producent IGNAS VAN SCHAICK regie MARK VERKERK

Vlaamse versie ASSOCIATE DIRECTORS i.s.m. NATUURPUNT

EMS FILMS

associate
directors

Tom & Co

BNP PARIBAS
FORTIS

DMorgen

Plus

zwartopwit.be

DAG van de NATUUR

16
november

in Vremde en Mortsels

natuurpunt

Dag van de Natuur 2013

Terugkeer van bever en wilde kat dankzij natuurbeheer

Voor de duizenden vrijwilligers van Natuurpunt is het een heel jaar door Dag van de Natuur. Voor het beheren van bijna 20.000 hectare natuur zijn immers heel wat tijd en handen nodig. Naast het gidsen en cursussen organiseren (om er maar twee te noemen) wordt er ook gemaaid, gekapt, geknot, geplant ... Kortom, bergwerk worden verzet. En hiervoor komt een beetje hulp van leden en niet leden op de Dag van de Natuur zeker goed van pas.

Doe mee! En kom onze natuurgebieden eens op een andere manier ontdekken! Niet alleen voor het plezier maar ook voor meer en betere natuur. Voor heel wat zoogdieren, planten, vlinders en vogels zijn natuurgebieden hun laatste en veilig toevluchtsoord. Ze zijn immers op zoek naar natuur van een hoge kwaliteit! De terugkeer van de bever en de wilde kat zijn trouwens het levende bewijs van het verschil dat we hiermee maken!

Iedereen, van jong tot oud, ervaren in het buitenwerk of niet, kan er zichzelf nuttig maken. Er is een klus(je) voor iedereen. Natuurbeheer is natuurbeleving van de bovenste plank, in een prachtige omgeving. Je proeft er ook het speciale sfeertje dat op elke natuurbeheerdag aanwezig is. Een sfeer van samenhorigheid, samen 'gratis en voor niets' het beste van jezelf geven voor natuur. 'Een bende zotten?' Misschien wel, maar dan wel zot van natuur! Het is natuurlijk niet continue 'noeste arbeid' op zo'n Dag van de Natuur. We ontvangen je met een hapje en drankje.

Zaterdag 16 november in de Molenbeekvallei Vremde

Dit jaar gaan we in het brongebied van de Molenbeekvallei populierenopslag rooien. Deze 'dunningskap' kadert in het omvormingsbeheer van een voormalige aanplant met Canadese populieren, die we 15 jaar geleden lieten rooien na aankoop van dit perceel. Het jaar daarop hebben we samen met de scouts van Boechout zomereik aangeplant om een meer streek eigen bos te bekomen. Na 15 jaar is dit al een mooi jong bos met als voorjaarsflora vooral bosanemoon. De populieren moeten er tussen uit voor ze te groot worden en de boel terug gaan overheersen. Voor het opruimen van een aantal stammen en het kroonhout rekenen we graag op jullie hulp.

Alle helpende handen zijn welkom.

's Middags serveren we voor de helpers onze ondertussen in de wijde omgeving geapprecieerde en overheerlijke warme maaltijdsop met brood om wat op krachten te komen. Drankjes worden graag en gratis door ons aangeboden.

Afspraak om 10 uur aan het kruispunt van de Smeendijk en de Hellestraat in Vremde. Einde rond 16 uur, maar je mag zeker ook voor slechts enkele uurtjes komen. Voor de laatkomers: vanop bovengenoemd kruispunt zie je in een veldweg ter hoogte van huisnummer 99, een wegwijzer van Natuurpunt staan. Op het einde van die veldweg vind je ons. Stevig waterdicht schoeisel is noodzakelijk. Wij zorgen voor materiaal, maar je mag altijd zelf eventueel werkhandschoenen, kapmes of handzaag meebrengen. Als je ervaring hebt, kan je ook je kettingzaag meebrengen.

Meer info: Jef Haverals, 03 455 21 81,
jef.haverals@skynet.be

Zaterdag 16 november op Klein-Zwitserland Mortsel

Het beheerteam organiseert het traditionele hout-hakbeheer op Klein-Zwitserland. Wie zaag en kapmes kan meebrengen, mag dit doen. Zelf best eigen werkhandschoenen en stevige schoenen voorzien. Alle helpende handen zijn welkom.

Na het werk is er gelegenheid om gezellig samen te picknicken. Afspraak om 10 uur aan Hoeve, Wouter Volcaertsstraat 44, Mortsel. Einde rond 16 uur. Uiteraard ben je ook welkom voor enkele uurtjes.

Meer info: Yves Joris, 03 440 08 70,
fa866819@skynet.be

Behoud de natuur – Behaag je streek

Natuurpunt pakt voor het twintigste jaar op rij uit met de grootscheepse campagne “Behaag ... Natuurlijk”. Kant en klare streekeigen haagpakketten worden aangeboden aan democratische prijzen. Vooral het streekeigen karakter van de beplanting en de betekenis hiervan voor de fauna worden benadrukt. De voor- delen van streekeigen soorten tegen- over uitheems (sier)groen zijn talrijk en onmiskenbaar. Streekeigen bomen en struiken zijn goedkoper, ze groeien sneller, hebben een langere levensduur, zijn beter bestand tegen de grillen van ons klimaat of allerlei ziekten en plagen. Deze planten trekken bovendien meer insecten aan dan uitheemse soorten. Bloesemdragende soorten trekken vlinders, bijen en hommels aan. Bessen- en vruchtdragende soorten zijn ook zeer aantrekkelijk voor vogels en andere dieren. Dertien Natuurpuntafdelin- gen, waaronder Land van Reyen, onder- steunen de actie.

Het succes van de opeenvolgende campagnes heeft ongetwijfeld te maken met de vlotte samenwerking tussen de medewerkers van onze natuurvereniging, gemeentelijke groendiensten, milieudien- sten en milieu-adviesraden in de Natuur- puntwerkgroep “Behaag ... Natuurlijk”.

Extra aanbod: bijenhôtels!

Om deze 20ste verjaardag te vieren bieden we naast de planten iets extra aan.

Het gaat niet zo goed met de bijen. Honingbijen verdwij- nen uit hun korven en ook de wilde bijen doen het zo mogelijk nog slechter. Hoog tijd voor acties! Kortom, voor Natuurpunt een prima moment om nu ook bijenhotele- tjes te koop aan te bieden aan 14 euro per stuk.

De hotelletjes worden gemaakt door Den Atelier in Niel, een arbeidszorgcentrum voor mensen, die omwille van een beperking, niet terecht kunnen in de gewone tewerkstelling. Door aankoop van dit bijenhotel toont u dan ook een sociaal engagement.

De opbrengst van deze actie gaat naar de aankoop van waardevolle natuurgebieden in je buurt. Bij de milieu- dienst van je gemeente kun je je bestelling doorgeven tot eind oktober 2013. Het bestelformulier verschijnt in je gemeentelijk infoblad. Afhalen kan in je eigen gemeente op zaterdag 30 november.

Alvast veel succes met je aanplant!

Info en uitgebreide plantbeschrijvingen:
www.natuurpunt.be/behaag

Bijzondere waarnemingen in Land van Reyen

Eikenpages goed verstopt, maar gevonden!

De Eikenpage (*Favonius quercus*) is een kleine, onopvallende dagvlinder die ingedeeld wordt in de familie van de pages. Zoals zijn naam als suggereert, is de Eikenpage gebonden aan (zomer)eiken. Grote zonbeschenen eiken dragen de voorkeur. Hoewel Eikenpages niet echt als zeldzaam te boek staan, worden ze toch slechts weinig gezien.

Veel heeft te maken met hun gedrag en voedselvoorkeur. Eikenpages voeden zich namelijk met honingdauw, die je veelvuldig op de bovenste bladeren van eiken vindt. Bijgevolg vliegt de soort ook veelal in de eikenkruinen rond en wordt ze gemakkelijk over het hoofd gezien. Toch hoeft je niet te wanhopen wanneer je Eikenpages wilt bestuderen, want ze zitten soms ook wel op de grond, met name 's ochtends vroeg om van dauwdruppeltjes te drinken. Het best zoek je de soort tussen begin juli en eind augustus, door met je verrekijker de kruinen van zonbeschenen eiken af te kijken.

Als het mooi weer is en de soort zit er, dan zal je ze snel door je beeld zien fladderen. Help ons om een beter beeld te krijgen van de verspreiding van de eikenpage in afdeling Land van Reyen. Korte zoekacties in Mortsel leverde quasi onmiddellijk waarnemingen op in Klein-Zwitserland en in Klein-Zwitserland Noord. Ook zijn er al waarnemingen van de soort gedaan in het Kapellekensbos te Lint en in Fort 4 in Mortsel. De soort zit ongetwijfeld op nog meerdere plekken!

Zie je ergens een Eikenpage, aarzel niet om deze waarneming door te geven, indien mogelijk met foto, via www.waarnemingen.be!

Tekst: Stijn Baeten
Foto: Annelies Jacobs

Eikenpage-habitat: zonbeschenen eiken op Klein-Zwitserland Noord

*Op 7 juli gevonden op Klein-Zwitserland: de rups van de helmkruidvlinder (*Cucullia (Shargacucullia) scrophulariae*)*
Foto: Glijn Van Driessche

Zwoele temperaturen lol

De combinatie van een vochtig voorjaar en een warme zomer is een geschenk geweest voor de vlinders in onze contreien. De betere grasgroei in het voorjaar zorgde voor een ideaal overlevingsklimaat met een overvloed aan voedsel voor de rupsen en door de zomerse warmte konden de talrijker overlevende vlinders meer eitjes leggen. Tel daarbij dan nog de zuiderse trekvlinders die bij ons het ideale vakantieoord vonden en je weet dat we een vlindervriendelijke zomer achter de rug hebben – een lust voor ieder fladderminnend oog!

De nationale tuinvlindertelling van 3 en 4 augustus was een groot succes met meer dan 17000 tellingen in Vlaanderen, Wallonië en Nederland. Bij de bijna 8000 deelnemende Vlaamse gezinnen werden meer dan 20200 vlinders geteld in 41 verschillende soorten. Onder hen een paar opvallende, zeldzame toeristen als de keizersmantel, de heivlinder, de kleine ijsvogelvlinder, het kaasjeskruidkoppje en de argusvlinder.

Gemiddeld vinden we in zo goed als elke tuin 26 vlinders terug van 6 verschillende soorten. In de top drie verovert het klein koolwitje brons en de dagpauwoog zilver. Maar met stip op nummer één staat het gamma-uiltje, een overdag vliegende nachtvlinder, met meer dan 50000 exemplaren!

Gamma-uiltje (BA)

Spaanse vlag (GVD)

ken exotische bezoekers

De glasvleugelpijlstaart, een nachtvlinder die net als de kolibriefvlinder in de lucht kan blijven stilhangen voor bloemen, werd ook uitzonderlijk veel gezien.

Ook trekvlinders

De meest bijzondere vlinder die dit jaar werd gesignaleerd is wel de Zuid-Europese oranje luzernevlinder die alleen bij aanhoudend warm weer onze streken met een bezoekje verblijdt.

Het bleek blauwtje, de meest zeldzame soort die dit jaar gemeld werd, is geen standvlinder in Vlaanderen maar kon dankzij de zomerse temperaturen toch meermaals worden gespot. Het is nu duimen dat ze zich hier ook succesvol kunnen voortplanten!

Nieuwkomers

Ook een opvallende nieuwkomer is de Spaanse vlag, een zwart-wit gestreepte nachtvlinder met rode achtervleugels die zich de laatste jaren sterk uitbreidt.

Maar we moeten realistisch blijven: de toestand van onze dagvlinders is nog niet in zijn oude glorie hersteld. In vergelijking met de jaren negentig is dit slechts een gemiddeld jaar en 19 van de soorten die hier toen voorkwamen, blijven uitgestorven. Helemaal worden er jaar na jaar steeds minder graslandvlinders zoals het icarusblauwtje opgemerkt.

Aan een vlindervriendelijke omgeving kunnen we allemaal meehelpen, zelfs met kleine ingrepen. Een natuurlijke tuin biedt veel meer kansen voor alle levensstadia van vlinders, is een plezier om naar te kijken of in te vertoeven en vraagt bovendien een stuk minder onderhoud – iedereen wint! Vind eenvoudige, haalbare tips om je eigen tuin vlinder-vriendelijker te maken en je fladderende bezoekers te herkennen op www.vlindermee.be.

Tekst: Jelena Verschueren

Foto's: Bert Andries en Glijn Van Driessche

Oranje Luzernevlinder (BA)

DOE MEE !!!

Fotowedstrijd

Natuurpunt Land van Reyen

Naar aanleiding van het **20-jarig bestaan van Natuurpunt Land van Reyen**, wordt een grote fotowedstrijd georganiseerd. Iedereen die lid is van Natuurpunt en in Boechout, Vremde, Mortsel of Lint woont mag deelnemen. Er kan deelgenomen worden in vier categorieën: 'dieren', 'planten', 'de wereld rondom ons' (geologische en fysische verschijnselen of (half-) natuurlijke landschappen) en 'natuurpunters aan het werk'. Elke deelnemer kan maximum vijf eigen foto's per categorie insturen. Stuur tot en met 17 november je foto's uitsluitend via www.wetransfer.com (bij voorkeur), of via www.dropbox.com naar fadriaensen@gmail.com

Vergeet hierbij niet om in een apart tekstdocument volgende informatie door te sturen: bestandsnaam van de opname, categorie waarin de opname wordt ingediend, titel, datum en locatie van je opname. Alle info en het wedstrijdreglement kan je nalezen op onze website: www.landvanreyen.eu. Vanaf 15 januari worden de zes genomineerde opnames per categorie tentoongesteld in theater Vooruit in Boechout, waar op 15 februari de twintigste Algemene Ledenergadering van onze afdeling zal plaatsvinden. Op 15 februari worden ook de winnaars bekend gemaakt. Zes foto's zullen in de prijzen vallen: een algemene winnaar, een winnaar per categorie en de publieksprijs die tijdens de algemene ledenvergadering verkozen zal worden.

Veel succes en plezier ermee! Ga ervoor!
Feestcomité Natuurpunt Land van Reyen

Annelies Jacobs in actie

De Boshoeck duikt op in wetenschappelijke toppublicatie

Onderzoekers van het departement Biologie van de Universiteit Antwerpen (waaronder Land van Reyen's beleidsverantwoordelijke Frank Adriaensen) bestuderen al sinds 1994 het gedrag van koolmezen in de Boshoeck, een gebied van ongeveer 12km² (zie ook De Rietvink nr 2, 2013). De mezen broeden in 450 genummerde nestkasten die zijn opgehangen in de verschillende bosjes van de streek. Alle vogels worden geringd en tijdens hun leven nauwgezet gevolgd. Zo kon men een uitgebreide populatiestamboom construeren die maar liefst 19 generaties koolmezen omvat met in totaal ruim 1200 vogels. Van meer dan 800 vogels werd ook het exploratiegedrag gemeten in een speciaal hiervoor ontworpen testruimte (Zie foto).

Dit exploratiegedrag wordt gemeten via een korte observatie waarbij de in het wild gevangen vogels één voor één worden losgelaten in een voor hen onbekende testkamer. Na afloop worden de dieren zo snel mogelijk weer vrijgelaten op de plaats waar ze gevangen werden. Het aantal keer dat ze in de kamer rondvliegen of van zitstok wisselen binnen de eerste twee minuten geeft een betrouwbare score van het 'karakter' van de vogel, waarbij sommige individuen de nieuwe omgeving snel verkennen, terwijl anderen het rustiger aan doen en als het ware 'de kat uit de boom kijken' door veel langer op dezelfde stok te blijven zitten.

Nu blijkt in een nieuwe studie dat dit exploratiegedrag niet alleen voor een groot deel erfelijk bepaald is, maar ook verband houdt met de afstand waarop koolmezen zich vestigen vanaf hun geboortekast. Een deel van de vogels schuift slechts enkele tientallen meters op naar een naburige nestkast, terwijl andere meer dan drie kilometer verderop opduiken en hiervoor heel wat open landbouwgebied of bebouwd terrein moeten oversteken. Deze studie is de eerste die ondubbelzinnig dit genetisch verband tussen deze gedragskenmerken

aantoont en ze werd dan ook gepubliceerd in het toonaangevend wetenschappelijk tijdschrift Nature Communications.

Met dank aan alle vrijwilligers die al eens een avondje hebben opgeofferd om te helpen bij een nachtelijke mezeninventarisatie.

Meer weten?

www.uantwerp.be/en/rg/evo/ (Engels)

Originele publicatie (Engels): op aanvraag bij frank.adriaensen@uantwerpen.be

Sprookje van 1001 knopen

Lang lang geleden, toen de vlinders nog spraken, was er eens een kolonie Japanse duizendknoop die zich stiekem gevestigd had langs het fiets- en wandelpad dat doorheen het Lintse Lerenveld loopt.

De vlinders waren hier behoorlijk van geschrokken. Ook solitaire bijen en insecten zochten dringend hulp bij vriendjes waarmee

ze het goed kunnen vinden en tesamen sloegen ze alarm bij een deskundige organisatie waar zij altijd als eerste beroep op kunnen doen; de Lintse groendienst.

Na grondig overleg werden de “invasieve knopen” aangepakt en verwijderd, tot groot jolijt van de alle vlinders en hun beschermers. De stoute knopenlegger ging voor de bijl, maar bleef – als de boze, sluwe wolf uit een ander sprookje – op de loer liggen ... om onverwacht toch opnieuw toe te slaan aan het eind van de zomer, toen ... mogelijk niemand keek. Daartoe bouwde hij in het geniept aan een uitgebreid ondergronds netwerk.. Maar dat was buiten de meest performante vlinder-veiligheidsdienst gerekend. Hun schildwachten waakten ..., klaar om bij het minste onraad opnieuw alarm te slaan en de vijand een knoopje voor te zijn!

De 1001 knopen kregen opnieuw op hun donder en werden snel een kopje korter gewiekt door wakende handlangers om de vlinders en hun vriendjes alle kansen te geven die ze verdienen!

Tekst: Paul Van Deuren

Zaterdag 5 oktober

Lint

Tweemaandelijks zwerfvuilactie langs het fietspad Lint-Lier, tussen de Veldstraat en grens Boechout. Ook in het bos van Marpingen. Afspraak om 10 uur aan spoorwegovergang Luitersheide. Met gps: Zevenhuizenstraat invoeren. Werkmateriaal is beschikbaar. Graag zelf werkhandschoenen voorzien. Einde rond 12 uur. Natuurpunt Lint zorgt voor het sorteren achteraf.

Info: hans.baetens@gmail.com

Zondag 6 oktober

Mycoflora

De Natuurpunt-paddenstoelenwerkgroep gaat weer op pad. Deze keer in het natuurgebied Groen Neerland in Wilrijk, van 10 tot 12.30 uur. Afspraakplaats: Doornstraat 251 (overkant) Wilrijk. Deelname is gratis.

Info: Yves Joris, 03 440 08 70,
fa866819@skynet.be

Zondag 6 oktober

Fort 4

Kom mee wandelen met een gediplomeerde natuurgids. In Fort 4 gaan we op wandel met thema “Baksteen en groen”. Een ontspannende tocht voor jong en oud in een mooi parkgebied. Vertrek om 10 uur aan de hoofdingang Fort 4, Krijgsbaan 212 in Mortsel, tegenover Light Gallery. Einde: 12.30 uur.

Info: Monique Carlier,
03 236 53 13 of 0476 94 06 82

Zaterdag 12 oktober

Mortsel

Gegidste wandeling op Klein-Zwitserland met Karin Wouters ter gelegenheid van de Nacht van de Duisternis. We gaan onder andere met de batdedector op stap. Achteraf wordt een warme drank aangeboden. Graag vooraf uw komst verwittigen bij Karin. Samenkomst om 20.30 uur aan Hoeve Dieseghem, Wouter Volcaertsstraat 44, Mortsel

Info: karin-wouters@telenet.be

Zaterdag 12 oktober

Lier

Natuurpunt De Wielewaal organiseert een infonamidag over alle aspecten van het testament. Heb je interesse om Natuurpunt als goed doel op te nemen in je testament? Spreker Joost Verbeke biedt een overzicht van de mogelijkheden en van de fiscaal voordeligste formule, 14.30 tot 16 uur.

Adres: Wijkhuis Zevenbergen, Peter Benoîtlaan 6, 2500 Lier.

joost.verbeke@natuurpunt.be,
015 29 72 49, 0477 20 47 27.

Dinsdag 17 oktober

Lint ism de milieuraad

Joeri Cortens, van Natuurpunt Educatie, brengt ons een boeiend verhaal: "Oog in oog met wilde bijen". Ze leven solitair en elk exemplaar maakt een eigen nestje. Wist je dat ze als geen ander onze bessenstruiken, fruitbomen en andere gewassen bestuiven en niet steken? Reden te meer om het hen ook in eigen tuin naar hun zin te maken. Met de praktische tips van Joeri wordt dit een koud kunstje. Iedereen welkom. Op 9 november leidt Joeri de hierop aansluitende workshop: "Bijenhôtel bouwen".

Afspraak om 20 uur, in de Congresszaal van CC De Witte Merel, Liersesteenweg 25 Lint

Info: marita.vandergucht@telenet.be

Zondag 20 oktober

Mortsel

Herfstwandeling om 14 uur in Klein-Zwitserland tijdens de Week van het Bos en Trage Wegen. In Hoeve Dieseghem is het Natuurpuntcafé open van 14 tot 17.00 uur. Ook de groene winkel is geopend.

Adres: Hoeve Dieseghem,
Wouter Volcaertsstraat 44, Mortsel

Info: Yves Joris, 03 440 08 70,
fa866819@skynet.be
Info Groene Winkel: Vera Sloomans,
jan.vera@skynet.be

Zondag 20 oktober

Mycoflora

Bezoek van de paddenstoelenwerkgroep aan de Beemden van Mariënborgh. Iedereen welkom. Afspraakplaats: Parking sporthal Mariënborgh, Doornstraat 69, Wilrijk.

Info: Yves Joris, 03 440 08 70, fa866819@skynet.be

Zondag 3 november

Mycoflora

Iedereen met interesse voor paddenstoelen, schimmels en zwammen is welkom in Mortsel op de Berm voor een determineer-wandeling. Afspraak aan de voet van de Berm, aan het kruispunt J. Hermanslei / Vredebaan.

Info: Yves Joris, 03 440 08 70, fa866819@skynet.be

Zaterdag 9 november

Lint

Workshop "Bijenhôtel bouwen" met Joeri Cortens. Afspraak van 10 - 13u aan de vlinderwijde achter Feestzaal Lerenveld.

Info: hans.baetens@gmail.com

Zaterdag 16 november

Dag van de Natuur in Land van Reyen

Zie uitgebreide info blz. 7.

Zondag 17 november

Mortsel

Velt organiseert een zadenruilbeurs van 14 tot 17 uur. Wie tuinert heeft immers dikwijls zaden over. Wil je meer info of ervaringen uitwisselen met andere tui- niers of biologische zaden en tuinproducten bestellen, kom dan naar Hoeve Dieseghem. Reserveer je tafeltje via info.grootmortsel@velt.be. Deelname is gratis.

Afspraak aan Hoeve Dieseghem,
W. Volcaertstraat 44, Mortsel.

Vrijdag 22 november

Mortsel

Film De nieuwe Wildernis, M. Liebrecht schouwburg, Heilig Kruisstraat 2 Mortsel

Zie blz. 4 voor meer info.

Zaterdag 30 november 2013

Lint

Aanplanting haag, vlinderweide. Afspraak 14u.

Info: hans.baetens@gmail.com

Zaterdag 7 december

Lint

Tweemaandelijks zwerfvuulactie langs het fietspad Lint-Lier, tussen de Veldstraat en grens Boechout. Ook in het bos van Marpingen. Afspraak om 10 uur aan spoorwegovergang Luitersheide. Met gps: Zeven-huizenstraat invoeren. Werkmateriaal is beschikbaar. Graag zelf werkhandschoenen voorzien. Einde rond 12 uur. Natuurpunt Lint zorgt voor het sorteren achteraf.

Info: hans.baetens@gmail.com

Zondag 15 december

Mortsel

Opendeurdag met kerstverkoop in Hoeve Dieseghem. Het cafetaria is geopend voor een drankje met gebak van 14 tot 17 uur. Iedereen welkom.

Kom kijken naar het aanbod van de groene winkel en verras je familie met kerstgeschenken van Natuurpunt. Een mooie kalender om 2014 te versieren, of liever een natje met het lekkere gageleerbier? Adres: Wouter Volcaertstraat 44, Mortsel

Info Groene Winkel: Vera Sloomans,
jan.vera@skynet.be

Zaterdag 21 december 2013

Mortsel

Het jaarlijkse nestkastenbeheer op Klein-Zwitserland is gepland van 10 tot 16 uur.

Afspraak: aan Hoeve Dieseghem, Wouter Volcaertsstraat 44, Mortsel

Info: Yves Joris, 03 440 08 70,
fa866819@skynet.be

Noteer zeker en vast in je agenda:

15 februari 2014
Boechout

Algemene Ledenvergadering
Natuurpunt Land van Reyen.
We vieren de 20ste verjaardag van
onze Natuurpuntafdeling in Theater
Vooruit. **Alle leden zijn van harte
uitgenodigd.** Doe mee met de
fotowedstrijd

Zie www.landvanreyen.eu
en maak kans op mooie prijzen!

Opendeurdagen van afdeling Natuurpunt Land van Reyen in Hoeve Dieseghem Mortsel:

Zondagen 15 september, 20 oktober, 17 november, 15 december houdt onze afdeling opendeur in de gezellige cafetaria van Hoeve Dieseghem van 14 tot 17 uur. **Iedereen welkom.**

Libellen in omgeving Molenbeekvallei

Met zijn vele
poelen is de
Molenbeekvallei
een ideale
aantrekkingspool en
voortplantingsplaats
voor libellen.
In alle kleuren en
maten kan je ze
tegenkomen, ook minder
courante soorten.

Met dank aan Joris Elst
(Universiteit Antwerpen,
Biologie) voor hulp bij
de determinatie

Groot beeld: azuurjuffer (FA)
Hieronder: grote keizerlibel (FA)

Libellen

Bloedrode heidelibel mannetje (BA)

Gewone oeverlibel mannetje (BA)

Bruinrode heidelibel mannetje (BA)

Platbuik mannetje (BA)

Grote keizerlibel (FA)

Vuurjuffer (FA)

Platbuik vrouwtje (KW)

Groot beeld: Blauwe glazenmaker

Foto's: Bert Andries, Frank Adriaansen, Karin Wouters.

Glasvleugelpijlstraat

Zeer zeldzame Roodpootvalk bezoekt Mortsel

28 augustus 2013, 9u00 in de ochtend. We zagen hem zitten vanop Trektelpost De Zigeuner in Mortsel: een Roodpootvalk! Het betrof een jonge vogel (eerste kalenderjaar) die waarschijnlijk de weg was kwijtgeraakt, aangezien deze valk normaal gezien pas voorkomt vanaf Oost-Europa. Hij liet zich mooi bekijken, zittend op een hoge elektriciteitspaal. Deze bijzondere waarneming werd meteen verwittigd bij de vogellijn, en niet snel daarna kwamen een tiental vogelkijkers het diertje bewonderen. Een tweetal uurtjes na zijn aankomst vervolgde hij zijn weg richting het overwinteringsgebied in het zuiden van Afrika. Ongelooflijk om deze soort te kunnen bewonderen in onze buurt! Nog maar eens een bewijs dat het landschap rond de Koude Beek erg waardevol is, en dat het zonde zou zijn dit stukje open ruimte kwijt te raken!

*Tekst: Wout De Rouck
Foto: Robin Vermeylen*

Unieke waarneming op Klein-Zwitserland: glasvleugelpijlstaart Hemaris fuciformis, 05/08/2013

Op de vlinderstruik net naast de doorgangsweg was ik vlinders aan het fotograferen zoals atalanta (3 st), citroenvlinder (7 st), dagpauwoog (6 st), gehakkelde aurelia (3 st), klein geaderd witje (3 st), groot koolwitje (3 st), distelvlinder (9st) enz... toen ik plots een snel zwevende kolibrie-achtige vlinder zag (zie foto hiernaast).

Deze was echter niet dofbruin zoals we al eens meer zien tijdens een warme zomerdag maar vertoonde opvallend glanzende kleurbanden overlangs het achterlijf. De ene dwarsband schubben was in het felle zonlicht mooi wijnsteenrood met net aanliggend een lichtgele zone en letterlijk op het achterste deel wat langere zwarte pluïsjes. De vleugels leken glasachtig met een gelijkaardige bruinrode rand en je kon doorheen de transparante delen de onderliggende bloemkroontjes zien. Mid-den het dikkere rugdeel stonden niet zo'n lange schubben, maar zaten mooie fel weerkaatsende en iriserende metaalkleurige schubben.

Op zich was deze nachtvlinder echt mooi om zien. Alleen voor een fotograaf erg moeilijk om deze beweeglijke passant vast te leggen. Deze zwerver schoot van voor naar achter, van links naar rechts, dan weer bovenop de Budlea, daarna weer diep tussenin of onderaan. Amper tijd om scherp te stellen.

De waardplant van de glasvleugelpijlstaart zou bij voorkeur de rode kamperfoelie zijn maar ook op

sneeuwbal wordt hij gezien. Merkwaardig is dat deze vlinder, met schubben over de gehele vleugel, uit de cocon komt en dan bij de eerste vlucht deze grijsgroene schubben laat afvallen. Het plumpe hommelmachtige lichaam is verder dof beige/bruin. Spanwijdte vleugel is 45 tot 47 mm. Ze zijn dus ook overdag erg actief en gaan NOOIT zitten maar blijven boven de bloem zwevend met hun lange roltong nectar opslurpen. De rups is groen met een lichte streep langsheen het lijf. Jonge exemplaren laten een karakteristiek vraatspoor na op de bladeren: twee rijen ronde gaatjes net naast de hoofdnerf. Oudere rupsen zitten dieper op de onderkant en kruipen nadien in de grond om te overwinteren. Soms is er nog een tweede broed in het zelfde jaar. Hun grootse belager is de sluipwesp.

Mocht er iemand ook een glasvleugelpijlstaart waargenomen hebben graag dringend laten weten aub, via pvlm55@gmail.com, waarvoor hartelijk dank.

Tekst en foto: Paul Vermuyten

Habemus facebook!

Niet zonder enige trots kan ik jullie melden dat Natuurpunt Land van Reyen nu (eindelijk) haar eigen facebookpagina heeft!
Met veel dank aan An Casteels, die hiermee als kersverse medewerker meteen de Award voor beste 'Vliegende start' verdient. Laat de likes maar komen. Uw voorzitter.

Muizenvangers

Muizen vormen een zeer belangrijke schakel in de voedselketen. Dagroofvogels, uilen, vos, wilde kat, marterachtigen en adders zijn ervan afhankelijk. Kerkuilen doen het niet goed dit jaar en de bunzing zou het al een tijd niet goed doen.

Na het determineren, werd het beestje weer vrijgelaten

De aantallen roofdieren worden vaak gereguleerd door de aantallen prooien. Over jaarlijkse schommelingen in de aantallen muizen is in Vlaanderen echter niets bekend. Om tot een goede bescherming van roofdieren te komen en de oorzaken van een eventuele achteruitgang te achterhalen, moeten we ook weten hoe het met de prooidieren gaat. De Zoogdierenwerkgroep roept daarom op om mee te werken aan een muizenmeetnet.

*Voor meer info kun je terecht bij:
zoogdierenwerkgroep.be*

Het team vrijwilligers in de gietende regen

Muizenvallen resultaat op Klein-Zwitserland en Fort 3

Eind juni 2013 werden 21 muizenvallen geplaatst door Kris Boers. Er werden Rosse woelmuizen ontdekt, maar ook een bosmuis, gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis en zelfs 1 wezel werden gevonden. Werkten mee en fungeerden als waarnemers: conservator Yves Joris, Annelies Jacobs, Eva Suls, Stijn Baeten, Sandra; laatstejaars studenten biologie.

*Tekst: Yves Joris
Foto's: Annelies Jacobs*

Rosse woelmuis

Extra troeven voor wilde bijen!

Het gaat niet goed met de bijen.

Voor al wilde soorten doen het slecht en zijn met uitsterven bedreigd.

Maar we kunnen er iets aan doen! Hoog tijd voor actie dus!

Kom naar de gratis lezing "Oog in oog met wilde bijen" door Joeri Cortens van Natuurpunt Educatie op donderdag 17 oktober om 20 uur, in de congreszaal van de Witte Merel. I.s.m. de MiNaraad.

Je bent ook van harte welkom op onze workshop:

"Hoe bouw ik een insectenhotel?" op zaterdag 9 november van 10 tot 13 uur, op onze nieuwe vlinderweide, achteraan feestzaal Lerenveld.

Iedereen welkom!

Op 30 november vanaf 14u planten we bloesem- en bessenstruiken aan op de vlinderweide. Helpende handen (en schoppen) zijn welkom!

Behangersbij - foto: Glijn Van Driessche

Fietsostrade dit jaar tot Duffel en Mechelen

Aanleg fietspad langs
Lintsesteenweg in Kontich

Vandaag kun je comfortabel met de fiets vanaf het station Kontich tot aan het Centraal Station van Antwerpen rijden. Dit traject maakt deel uit van het project Antwerpen-Mechelen onder de vorm van een “fietsostrade”, een mooi en rustig aangelegd fietspad dat zo weinig mogelijk gestoord wordt door andere weggebruikers of door hinderpalen als kruispunten enz.

Recente metingen hebben aangetoond dat niet minder dan 4500 fietsers dagelijks gebruik maken van dit parcours, drie meter breed en in rode cementbeton, dat zoveel mogelijk de spoorlijn Antwerpen-Brussel volgt. Daarom gaan de ambities verder, met een verlenging van het bestaande parcours tot Mechelen.

Terwijl je dit leest zou men volgens de lichtjes bijgestuurde planning zo goed als klaar moeten zijn met het gedeelte tussen het station van Kontich en Duffel. Begin februari konden de werken starten tussen de Klokkestraat in Duffel en de Duffelshoek in Kontich. Deze fase is inmiddels afgerond. In een tweede fase wordt een tunnel gebouwd onder de Klokkestraat, dwars door het talud van de spoorweg. In een derde en laatste fase voor wat het traject Kontich-Duffel betreft, wordt een heus knelpunt aangepakt: de Lintsesteenweg tussen het station en de Duffelshoek. Deze straat krijgt een quasi-primeur (Kapellen was hier het eerst) onder de vorm van een “fietsstraat”, een straat waar de fietser het als het ware “voor het zeggen” heeft en de automobilist zich moet aanpassen aan het fietsverkeer met een snelheidsbeperking tot 30 km/u. Bovendien wordt deze straat een eenrichtingsstraat voor het autoverkeer. Door de gedeeltelijke heraanleg zou men zelfs de kans zien om er hier en daar een streepje groen in te brengen...

Als alles verder volgens planning verloopt, is de aanleg van het traject tussen Kontich en Duffel nog dit jaar klaar. Ondertussen worden verdere voorbereidingen getroffen voor het doortrekken van deze fietsostrade tot in Mechelen. Het traject tussen het station van Duffel en het station van Sint-Katelijne-Waver, met 3 fietsbruggen naast de nieuw aangelegde spoorwegbrug, is voorzien voor einde 2013. Het laatste traject tussen het station van Katelijne en de Vrouwvlier in Mechelen wordt ook eerstdaags aangepakt.

Dit is zeker goed nieuws voor de fietsende Natuurpunters, temeer omdat dit parcours grotendeels langsheen mooie natuurgebieden loopt. De fietsostrade wordt gefinancierd door de Provincie Antwerpen, die hiermee een zware financiële inspanning levert. Wie op de hoogte wil blijven van de evolutie van de werken kan daarvoor terecht op de website www.provant.be/fietsostrades. Concrete vragen kunnen gericht worden aan www.steunpunt.fiets.be of www.detrapper.be, die de actualiteit op de voet volgen.

Kauwen kijken 7: Melanie

In de vorige Rietvink stelde ik voor om een naam te zoeken voor de een-potige kauw die hier bij ons (op Capenberg) rondvliegt. Zij, ik ben ervan overtuigd dat het een vrouwtje is; aan haar gedrag te zien toch, is nog niet verdwenen, maar je moet wel goed toekijken zodra er meerdere bijeen te zien zijn. Vermits het een vogelsoort is die in groepen leeft, zijn er zelden kauwen alleen te zien.

En ik herken nu mijn Eénpotige Kauw aan haar manier van lopen: zij loopt namelijk niet, zij springt! En ik weet ook zo stilaan waar ik moet kijken: niet op het dak aan de andere kant van de straat. Want dat is zoals bij mensen-kinderen: de kinderen van den Oude God speelden niet op de straat in Sint Benedictus, en omgekeerd; en ik speelde in geen van beide, want ik woonde “in de leikens”, dat heet daar nu Sint Lodewijk of Dieseghem.

En dat is, geloof ik, bij de kauwen niet anders: de kauwen van de ene kant van de Borsbeekse steenweg komen niet aan de andere kant, tenzij wanneer ze merken dat er wat te rapen valt, maar nadien zijn ze rap en vlug terug weg. Zo herken ik mijn lezers wanneer ze willen weten hoe de naamgeving verlopen is. En ik moet hen teleurstellen “ze” heeft nog geen naam om verschillende redenen. Zo ben ik enkele maanden onbereikbaar geweest op mijn e-mail adres wegens panne! Gelukkig is dat nu verholpen. En er zijn blijkbaar maar weinig Natuurpunters die e-mail gebruiken om een kauw aan een naam te helpen.

Maar daarmee is die kauw nog niet geholpen, want hoe zou zij dat nu te weet komen dat ze de Zwarte

Madam heet? Of Melanie? Ik kan het haar niet vertellen want ik spreek (nog) geen Kauws zoals zij (nog) geen Vlaams verstaat! Daarom was de redactie ermee akkoord dat ik ze Melanie zal heten. Waarom? Omdat het een beetje geleerd klinkt want Melanie komt van het Grieks waar het zwart betekent.

Bij de Nobelprijzdrager Konrad Lorenz heb ik gelezen dat jonge dieren door “imprint” van hun ouders “leren”. En niet van hun ouders alleen: al wat in hun buurt beweegt wordt na-geaapt! En niet alleen de jonge dieren hebben dat. Kijk maar eens goed naar uw kleinkinderen of uw achter-klein-kinderen! Dat jong boeleke heeft niet enkel de trekken, maar ook de streken van uw dochter, of fantaseer maar verder, van uw schoon... (zelf in te vullen).

En nu moet ik even goed nadenken. Zou het kunnen dat er bij de jongskens van Melanie er eentje is die problemen heeft met het lopen? En die dus ook probeert te springen? Want het wordt hem dus wel zo voorgedaan! Gelukkig zijn er in de groep genoeg anderen die normaal, en niet “raar” vooruit komen in het dagelijks leven. Ook zoals bij de mensen.

Tekst: Jan Lernout

Hij is er ... de nieuwe Natuurpuntkalender 2014!

Dit keer strikten we natuurfotograaf Wouter Pattyn die heel Europa doorkruiste op zoek naar de meest fascinerende en natuurrijke landschappen. Zijn natuurfoto's betoveren, fascineren, ontroeren en laten niemand met een hart voor natuur, onberoerd.

De kalender is een selectie van 13 natuurfoto's van zijn lens met ook unieke luchtfoto's van Vlaamse natuurgebieden. Niet alleen een geheugensteuntje voor jou, ook een mooie steun voor de natuur! Verkrijgbaar bij bestuursleden en op opendeurdagen in Hoeve Dieseghem.

Luchtfoto's van Vlaamse Natuurgebieden

De kalender is een onderdeel van een grotere samenwerking tussen Natuurpunt, de fotograaf en uitgeverij Lannoo. Samen brengen we in 2014 een boek uit met als titel: "Natuur vanuit de hemel" met unieke luchtfoto's van Vlaamse natuurgebieden. In de kalender krijg je alvast een voorproefje van dit unieke boek aan de hand van enkele foto's. Bovendien voorzien we een kortingbon in de kalender van 5 euro voor aankoop van het boek.

Kleine Hoofdgracht,
Netevallei

Kalender 2014

PUBLICITEIT

boomverzorging

Mensen hebben bomen nodig,
bomen hebben zorg nodig!

Jo Van Bouwel

*Certified European
Treeworker-Tree Technician*

Akkerstraat 93
2540 Hove
03 888 26 95
info@treexpert.be
www.treexpert.be

- vakkundig snoei- en velwerk
- boomcontroles en beheeradvies
- ecologisch boom- en groenbeheer
- bestrijding eikenprocessierups

PUBLICITEIT

MACHINES & GEREEDSCHAPPEN - TUINMACHINEHANDEL

CEULEMANS B.V.B.A.

**BOSHOEK 320 – 2530 BOECHOUT
TEL. 03-480 77 07 – FAX 03-488 38 03**

**Een sterk programma
voor elke dag van het jaar**

STIHL®

ceulemansbvba@skynet.be

PUBLICITEIT

Kris Verplaetse
PUBLICITEIT

Statiestraat 50
2547 Lint

03/288.95.28
0486/45.81.07

PUBLICITEIT

BEDDEN- EN MATRASSENBEDRIJF

Ruotwel

SLAAPCOMFORT OP MAAT

Antwerpsestraat 201-203-209 Mortsel
tel. 03/449.90.47

Nachtvlinders lokken, een spannend avontuur!

In het donker van de nacht krioelt het buiten van kleine vliegende beestjes: nachtvlinders! Van deze mysterieuze dieren is maar weinig geweten. Ondanks de ondankbare naam 'motten', komen nachtvlinders in alle kleuren en maten voor, de ene nog prachtiger dan de andere. Op een warme zomeravond laten ze zich met tientallen tegelijk zien.

Verschiedende soorten nachtvlinders worden aange-trokken door het licht van lampen. Je ziet ze dik-wijls zwermen rond straatverlichting. De gedreven nachtvlinderfan kan zich een zogenaamde 'lichtval' aanschaffen om de diertjes beter te leren kennen. De val is een constructie van een houten bak, met daarboven een sterke lamp (125 of 250 Watt) met voldoende UV-straling. In de bak worden 2 schuine plastic platen gemonteerd, met in het midden een gleuf. De dieren worden aangetrokken door het licht, en komen de bak binnen via de gleuf. In de bak kan je bijvoorbeeld lege eierdoozjes leggen, waar de dieren rustig op gaan zitten. Je kan ze vervolgens erg mooi bekijken en proberen op soort te brengen met een nachtvlindergids. Vervolgens worden alle dieren weer levend vrijgelaten. Voor ze kunnen wegvliegen, warmen ze zich even op door hun vleugels snel op en neer te bewegen.

Prachtige kleuren

Onderschat het werkje niet: in België komen meer dan 1400 soorten nachtvlinders voor! Je zal versteld staan van welke prachtige beestjes je zo al tegen komt. Blinkend goud, schitterend smaragd-groen, fluo roze, je kan het zo gek niet bedenken. Ook de namen van de diertjes zijn erg speciaal: Spaanse vlag, Groot avondrood, Rood weeskind, Gele tijger, Hyena, Kameeltje, Bont schaapje... In verschillende seizoenen en maanden vliegen de imago's (volwassen vlinders) van verschillende soorten. Elke maand brengt weer iets nieuws.

Lokken met smeer

Een andere methode om nachtvlinders van erg dichtbij te kunnen bekijken, is werken met smeer. Dit is een mengsel van bijvoorbeeld goedkope wijn en suiker (verhouding 1:1). Het mengsel kan in een verstuiver worden gedaan en bij voorkeur worden aangebracht op ruwe schors van bomen. Bestuif op een warme zomeravond, ongeveer een uurtje voor zonsondergang, een twintigtal bomen, en ga een uurtje na zonsondergang een kijkje nemen met de zaklamp. Ongetwijfeld zal je op een paar plekjes smeer een nachtvlinder vinden die drinkt van het zoete goedje. De smeer heeft het meeste aantrek wanneer je hem een paar avonden op rij op dezelfde plekjes schors aanbrengt.

Kan je nachtvlinders alleen tegenkomen in na-tuurgebied? Zeker niet! Nachtvlinders voelen zich perfect thuis rond stadstuin-tjes. Trek 's avonds eens op pad, en je zal versteld staan.

Tot slot: dames, vrees niet! Het is absoluut een fabeltje dat alle motten gaten maken in kleren. In heel België komen nog geen handvol soorten voor die wel eens houden van kleding. Nachtvlinders zijn ontzettend prachtige dieren om te ontdekken!

Tekst en foto's: Annelies Jacobs

Groot Avondrood

Populierenpijlstaart

Gele Uil

Cursus “Natuur-In-Zicht” - voorjaar 2014

Wil je samen met anderen de natuur beleven en er meer over aan de weet komen, dan is de cursus Natuur-In-Zicht zeker iets voor jou! Deze groene basiscursus richt zich tot iedereen die de eerste stappen zet in het beter leren kennen van de natuur.

Het CVN, centrum voor Natuur-en milieueducatie, levert het educatief materiaal en wij leveren de lesgevers en excursiebegeleiders. Van de deelnemers wordt geen enkele voorkennis vereist.

Vijf theorielessen behandelen volgende thema's: dieren, planten, ecologie, landschappen en biodiversiteit. Aan elk thema wordt telkens een excursie gekoppeld. We gaan afwisselend op verkenning in één van de prachtige groengebieden, die onze Natuarpuntafdeling rijk is. De binnenactiviteiten vinden plaats in de zaal Graanzolder van Hoeve Dieseghem te Mortsel, telkens op een donderdagavond van 19.30 tot 22.30 uur. Diezelfde week nog gaat de daarbij aansluitende excursie door op zondagochtend van 9.00 tot 12.00 uur. Vaste

begeleidster van de cursus is Karin Wouters, karin-wouters@telenet.be

Praktische informatie

Theorielessen op donderdagavond 8, 15, 22 mei, 12 en 19 juni 2014.

Excursies op zondagmorgen 11, 18, 29 mei, 15 en 22 juni 2014.

Maximum 25 deelnemers.

Het cursusgeld bedraagt € 60. Bij inschrijving ontvang je een link om het handboek gratis te downloaden. Een gedrukt exemplaar kost je € 16.

Je handboek ligt dan klaar tijdens de eerste les.

Inschrijven kan telefonisch bij het CVN op het nummer 03/205 17 53 of via de website www.c-v-n-.be. Contactpersoon voor het CVN is Joëlle Laes (joelle.laes@c-v-n-.be).

Na de cursus heb je voldoende voorkennis om deel te nemen aan de cursus Natuarpunt-Natuur-gids (CVN). In het najaar van 2014 zal er in het Antwerpse zeker een cursus opstarten, die hier mooi bij aansluit.

PUBLICITEIT

Kies voor (h)eerlijke handel!

 Oxfam
Wereldwinkels

Boechout

Dr.Theo Tutsstraat 32,
2530 Boechout

Open: woe,vrij,zat:
10-18u, zon: 10-13u

Mortsel

Edegemsestraat 103,
2640 Mortsel

Open: di,woe 14-18u
do,vrij, za: 10-18u,
zondag gesloten

PUBLICITEIT

Kapsalon Dhali

Statiestraat 4 Lint - Tel: 03 455 88 77
Enkel op afspraak
 Biologische haarkleuringen:
 beter voor je haar en voor het milieu!

PUBLICITEIT

KBC Bank & Verzekering

HEUVELSTRAAT 56,
 2530 BOECHOUT
 Tel. 03/460.31.00
www.kbc.be

KBC Bank & Verzekering

DORPSPLAATS 22-23,
 2531 VREMDE
 Tel. 03/460.19.80
www.kbc.be

KBC Verzekeringen

Keersmaekers nv

MOLENLEI 96,
 2530 BOECHOUT
 Tel. 03/455.01.00
www.kbc.be

we hebben het voor u

Bestuur Natuurpunt Land van Reyen

Bert Andries - Voorzitter Aankoopverantwoordelijke Milieuraad Boechout / Ledenadministratie / Penningmeester Molenbeekvallei	Boomkensstraat 20	2531 Vremde	03 455 82 89 bert.andries@landvanreyen.eu
Jos Stessens - Ondervoorzitter Milieuraad Boechout Contactpersoon Bessemcomité	Fruithoflaan 20	2530 Boechout	03 455 51 19
Ria Van Peer - Secretaris Milieuraad & GECORO Mortsel	Nieuwelei 33b	2640 Mortsel	03 455 87 33 ria.vp@skynet.be
Fred Vanhaverbeke - Penningmeester	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03 321 66 15 fred.vanhaverbeke@telenet.be
Frank Adriaensen - Beleidsverantwoordelijke GECORO Boechout	Boshoeke 234	2530 Boechout	03 454 03 30 frank.adriaensen@ua.ac.be
Jef Haverals Conservator Molenbeekvallei	Rozenlaan 2	2531 Vremde	03 455 21 81 jef.haverals@skynet.be
Dirk Verstraeten Webmaster	Deurnestraat 263	2640 Mortsel	03 440 65 40 dirk.verstraeten1@telenet.be
Griet Lambert Voorzitter kern Mortsel Milieuraad & GECORO Mortsel	Steenakker 70	2640 Mortsel	03 449 51 57 griet.lambert@skynet.be
Yves Joris Conservator Klein-Zwitserland Milieuraad Mortsel / Paddenstoelenwerkgroep Mycoflora / Verantwoordelijke Educatie	Oosterveldlaan 263	2640 Mortsel	03 440 08 70 fa866819@skynet.be
Raymond Boudewijns Mede-voorzitter kern Mortsel GECORO Mortsel	A. Segerslei 15	2640 Mortsel	03 448 43 15 helray@scarlet.be
Dirk Raekelboom Allrounder	Galgeveld 59	2500 Lier	03 454 33 94 0473 53 77 81 ritselsan@hotmail.com
Wouter Bervoets Eindredactie website Verantwoordelijke Oranje.tijpe	Oudemansstraat 24/1	2000 Antwerpen	0474 46 46 61 wouterbervoets@hotmail.com
Mieke Van der Bergh Conservator Babbelkroonbos	Statiestraat 26	2547 Lint	miekevandenbergh@hotmail.com
Marita Van der Gucht Hoofdredactie Rietvink	Kriekhof 30	2547 Lint	03 455 86 84 marita.vandergucht@telenet.be

Medewerkers

Marcel Van Waerebeke Ereconservator Molenbeekvallei	Grauwe Steenstraat 7 bus 1	3582 Koersel	marcel.vanwaerebeke@ine.vlaanderen.be
Luc Sels Co-conservator Molenbeekvallei	Milliegemweg 6	2531 Vremde	03 455 29 16 maluc@skynet.be
Marc Broeckx Secretaris Molenbeekvallei	P.R. De Vosstraat 38	2640 Mortsel	03 354 04 62 broeckxmarc@skynet.be
Vera Sloomans Penningmeester kern Mortsel	Boechoutselei 56	2540 Hove	jan.vera@skynet.be
Paul Van Deuren Redactie Rietvink Lint	Heidelaan 3	2547 Lint	03 289 09 32 0499 11 62 43 paul.van.deuren@telenet.be
Inge Goossens Redactie Rietvink Mortsel	Bremveldlaan 23	2640 Mortsel	03 454 47 66 g.inge@scarlet.be
Jan Lernout Redactie Rietvink Boechout	Borsbeeksesteenweg 45 flat 304	2530 Boechout	03 288 65 58 lernout@pandora.be
Christine Weynen Cafetaria Opendeurdagen / Natuurpunt Hoeve Dieseghem	Koeisteerthofdreef 97 Dieseghem	2640 Mortsel	christine-weynen@telenet.be
Lut Van Reyn Cafetaria Opendeurdagen / Natuurpunt Hoeve Dieseghem	K. Cardijnlaan 2 Dieseghem	2640 Mortsel	lutgarde.van.reyn@telenet.be
Marlies Van Waerebeke Groene Winkel	Ergo De Waellaan 54	2100 Deurne	03 321 66 15 marlies.van.waerebeke@telenet.be
Glijn Van Driessche Fotograaf Natuurpunt Land van Reyen	Lieven Gevaertstraat 68	2640 Mortsel	03 295 50 31 mars2@pandora.be

De Rietvink is het driemaandelijkse tijdschrift van Natuurpunt Land van Reyen. Het werkingsgebied omvat Boechout - Vremde, Lint en Mortsel.

Verantwoordelijke uitgever

Bert Andries

Redactie

Bert Andries, Inge Goossens,
Paul Van Deuren, Marita Van der Gucht,
Glijn Van Driessche, Jan Lernout,
An Casteels, Annelies Jacobs,
Jelena Verschueren

Opmaak en druk

Drukkerscollectief De Wrikker cvba
www.dewrikker.be

Redactieadres & ledenadministratie

Bert Andries
Boomkensstraat 20, 2531 Vremde
03 455 82 89
bert.andries@landvanreyen.eu

www.landvanreyen.eu

Wil je als abonnee liever deze Rietvink digitaal (PDF in kleur) ontvangen?

Stuur dan een berichtje naar:

natuurpunt@landvanreyen.eu

Het overnemen van artikels en foto's kan enkel mits toestemming van de uitgever en mits bronvermelding.

TE HUUR in alle seizoenen

Zonnige vakantiewoning in de heuvels van Z.W.-Frankrijk (dpt. Gers, tussen Bordeaux en Toulouse), voor max. 6 personen.

Het huis ligt in een klein gehucht, tussen de zonnebloemenvelden en de wijngaarden, op enkele km. van aantrekkelijke stadjes als Eauze en Condom en niet ver van Auch, Agen, Biarritz, Pau, Lourdes en de Pyreneeën.

Het is een ideaal vakantieverblijf voor natuurliefhebbers (buiszards, reeën!), wandelaars, fietsers, rustzoekers en fijnproevers.

Alle info, foto's en filmpje op
www.creaweb.be/vakantiehuis
of tel. 03 455 13 11 bij Paul Jacobs

DE TUINMAN

DE TUINMAN-TUINAANNEMINGEN BVBA

Aanleg & onderhoud van
GROENDAKEN

aanleg & onderhoud
bestratingen
afsluitingen
tuinontwerp
groendaken

Uitbreidingsstraat 6c 2547 Lint

03 454 15 94

0477 40 63 16

info@detuinman.info • www.detuinman.info